

La Ribera Vella

Sant Mateu de Bages

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Demarcació de Coaner
Emplaçament	Ctra. C-1410, al km. 16,2 camí direcció sud cap a fàbrica Jover i seguir 600 m travessant el riu.
Alçada:	315

Coordenades:

Latitud:	41.83424
Longitud:	1.73457
UTM Est (X):	394928
UTM Nord (Y):	4632146

Classificació

Número de fitxa	08229 - 213
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Medieval Modern Contemporani Popular
Segle	XIV-XIX
Estat de conservació	Dolent
Notes de conservació:	Deshabitada des de fa anys. Necessitaria una restauració
Protecció	Inexistent
Tipus de protecció:	Inexistent
Observacions protecció:	Pla especial del catàleg de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable (núm. 153)
Data aprovació:	dc., 20/01/2010 - 12:00
Accés	Fàcil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	000113700CG93B0001OH
Fitxes associades:	

[La Riera](#)

[Central hidroelèctrica de la Ribera](#)

Descripció

Masia de grans dimensions, d'origen medieval, emplaçada en una esplanada vora un meandre del riu Cardener que es coneix precisament com la Ribera, molt a prop també de la confluència amb la riera de Coaner. El conjunt és format per un cos residencial de planta més o menys rectangular que té adossats un seguit de coberts als laterals, cosa que dona a la casa una forma irregular. També té diversos coberts aïllats en l'entorn proper i, més enllà, s'aixeca la casa nova coneguda actualment com la Ribera. El cos residencial, que disposa de planta baixa més un pis i golfes, s'ha anat formant a través de múltiples ampliacions. El nucli originari es trobava a la part interior, més aviat al sector de llevant. Posteriorment s'amplià pel nord amb un magnífic celler sustentat amb arcs diafragmàtics apuntats, i també cap a ponent. En conseqüència, la façana principal, encarada vers migdia, presenta una distribució poc regular. Consta de portal adovellat i diverses finestres emmarcades amb llandes i brancals de pedra. En dos punts la façana ha hagut de ser reparada amb obra de maó. Per la part sud-est té un cos afegit que sobresurt, construït el 1788. Originàriament acollia als baixos la capella de la casa i més endavant un molí d'oli. Per la part de migdia en aquest cos s'hi pot entreveure una antiga galeria amb dues arcades i, a les golfes, un assecador obert. Més a llevant hi ha una impressionant pallissa, oberta a la part davantera amb una gran arcada que està apuntalada al mig amb un pilar de maó. La resta de façanes de la casa tenen poques obertures i, en bona part, han quedat tapades per coberts. El fet que la masia hagi estat deshabitada des de força temps ha permès mantenir íntegrament la tipologia i els volums originaris, pràcticament sense modificacions modernes. L'interior conserva l'aparença antiga i alguns dels elements tradicionals: forn de pa, llar de foc, festejadors... Es manté l'embigat de fusta i, a la primera planta, un terra confegit per grans lloses de pedra. A l'exterior també hi ha un pou.

Observacions:

Inscripció a la llinda del portal de l'antiga capella: 1788 Informació oral facilitada per la família Ribera

Història

En el paratge conegut com la Ribera hi havia dos masos antics situats molt a prop d'un de l'altre: la Ribera i la Riera. Probablement els dos són d'origen medieval, tot i que la Ribera seria el més antic. Tot i que no en coneixem cap notícia documental, és probable que la família Ribera fossin els propietaris de la casa ja des d'època medieval. Així, haurien adoptat el nom del paratge on hi ha la casa, que encara és conegut com la Ribera. Els Ribera haurien estat al capdavant del mas de manera continuada fins a l'actualitat, i encara en són propietaris. Al llarg dels anys van haver-hi diversos enllaços matrimonials entre els Ribera i els Riera, tot i que sempre es van mantenir com dues famílies separades. Això ha condicionat una repartició certament complexa de les terres de l'entorn entre els dos masos. La masia de la Ribera vella, que conserva en el seu nucli vestigis constructius d'aparença molt antiga, es va anar engrandint en diferents fases. Entorn dels segles XV-XVI es devia construir el celler, sustentat per un seguit d'arcs apuntats. Segons la inscripció d'una llinda, l'any 1788 es va construir el cos adossat que, originàriament, acollia la capella de la casa. Segons tradició oral, en un moment donat la capella fou substituïda per un molí d'oli arran d'un acord fet amb el mossèn, que a canvi va rebre la peça de terra coneguda com l'hort del Rector. La primera planta de la casa era on vivien els propietaris, mentre que les golfes eren habitades per diferents famílies de mossos. Entorn de 1908 Joan Ribera, besavi de l'actual propietari, va construir un tros més amunt la casa nova.

Segons sembla, l'antiga es trobava en condicions difícils de rehabilitar. Hi van passar a residir els propietaris, mentre que la casa vella va continuar habitada de manera més o menys fixa per famílies de mossos fins la dècada de 1960. Pel que fa a la casa nova, coneguda actualment com la Ribera, a la dècada de 1950 s'hi van fer obres per allargar-la per la part del darrere. En l'actualitat continua sent residència de la família Ribera.

Bibliografia

GRUP SOLUCIONS MANRESA (2009). Pla especial del Catàleg de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable de Sant Mateu de Bages. Ajuntament de Sant Mateu de Bages (núm. 153).

